

la
PSICOANÀLISI
i les
PSICOTERÀPIES

Jornades d'ACCEP i EPFCL-FPB

BCN-2004

dissabte 27 de novembre

9:00 a 14:00 i 16:00 a 19:00

diumenge 28 de novembre

10:00 a 14:00

Ateneu Barcelonès

Canuda, 6 - 08002 Barcelona

Organitza

- . Associació Catalana per a la Clínica i l'Ensenyament de la Psicoanàlisi
- . Escola de Psicoanàlisi dels Fòrums del Camp Lacania - Fòrum Psicoanalític Barcelona

Organitzen la jornada, presenten les ponències i moderen les taules, psicoanalistes membres d'aquestes associacions, i comptem amb la col·laboració d'analistes invitats d'altres institucions.

Comissió d'organització

Mª Josep Cortiella: mj.cortiella@eresmas.net

Francisco Garcia: touissit2002@yahoo.es

Josep Monseny: jmonseny@arrakis.es

Dolors Tobar: mtobar@teleline.es

Comissió científica

Manuel Baldiz: baldiz@arrakis.es

Ana Martínez: awesterhausen@arrakis.es

Josep Moya: jmoya@cspt.es

Núria Rivera: nrivera@copc.es

dgraf > bent+chap

EPFCL-FÒRUM
psicoanalític
BARCELONA

Aribau, 127, 2n 2a - 08036 Barcelona - tel. 934 108 317
epcl-fpb@wanadoo.es - info@accep.org
www.accep.org

laPSICOANÀLISI i lesPSICOTERÀPIES

La qüestió de la finalitat terapèutica de la psicoanàlisi i les seves contradiccions, dificultats i apories, va estar present des dels inicis de l'experiència de Freud i travessa tota la història de la psicoanàlisi, així com cadascuna de les experiències psicoanalítiques que emprèn un analista amb un analitzant. La forma en què es planteja l'aporia és complexa però es pot resumir —tot i que comporti un cert forçament— dient que mai cap anàlisi s'ha plantejat sense una finalitat terapèutica; molt aviat, també, es va fer palès que l'afany terapèutic era un obstacle per al desenvolupament de l'experiència psicoanalítica.

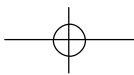
En el decurs de la seva història, la psicoanàlisi va buscar diferents solucions a aquesta aporia: separar psicoteràpia psicoanalítica i psicoanàlisi, separar psicoanàlisi pur i psicoanàlisi aplicada, diferenciar psicoanàlisi terapèutic i didàctic. Tot i que hem avançat en el tema, encara no està resolt del tot i per això ens continua convocant, a tots els analistes, a la reflexió. Més enllà dels interrogants que planteja als qui practiquem la psicoanàlisi, el tema comporta una dimensió ètica que interessa no només als psicoanalistes sinó també als diferents agents socials i, fins i tot, a la ciutadania en general —ho sàpiguen o no— perquè es tracta de l'ús ètic que es dóna al poder de la transferència sobre el subjecte que demana ajuda, tractament o teràpia; la dificultat rau en la no utilització d'aquest poder amb finalitat de domini, explotació i control social, sinó al servei de l'emancipació del subjecte.

El descobriment de l'inconscient freudià va permetre elucidar que només aquelles praxis que, de manera implícita o explícita, mantenen una referència al desig inconscient i a la seva marca particular per a cada subjecte, poden apuntar a una resolució dels símptomes i, per tant, a la sortida de les demandes que no impliquin la submissió als ideals de l'altre, o a una normalització que suposi portar-los a "marcar el pas" i que els permeti evitar caure en el redoblament de l'alienació de cada individu, fins a fregar la frontera amb les relacions més sectàries possibles. Només cal llegir *Psicología de las masas y análisis del yo* (Freud, 1921) per a adonar-se'n que això pot passar en totes les relacions transferencials, fins i tot en aquelles que actuen amb "bones intencions", perquè sabem quins mals que s'han produït sempre en la humanitat en nom de les bones intencions i de la recerca del bé del subjecte. El fet que la sortida de la impotència i l'exclusió impliquin que sigui, necessàriament, per la identificació i pel sotmetiment als models imperants, acostuma a ser un fantasma neuròtic. La psicoanàlisi permet plantejar a un subjecte el fet d'assumir la seva diferència radical sense haver de renunciar a unir el seu destí personal amb "l'obra humana" del seu temps.

La prova que aquesta qüestió, en més d'un sentit, implica tothom i no només els psicoanalistes, és que l'estat, ha pres la iniciativa de legislar-hi, en diversos països europeus. Però, l'estat, que funciona per definició en el discurs de l'amo, pot prevenir els mals que aquest discurs produeix en la pràctica de les anomenades psicoteràpies? És cert que hi ha estats i estats, però el perill de reduplicar i legitimar l'ús de la teràpia com a instrument de control social no està mai absent quan l'estat intervé en aquestes qüestions. Quan Freud digué que "el desig, en l'inconscient, és indestructible" afirmava que la flama de l'antitotalitarisme no s'apagaria mai en l'estructura; però és a cada analista i a les nostres institucions a les quals correspon mantenir oberta, dins de la societat en general i de les nostres en particular, la possibilitat que l'encontre singular que suposa l'experiència psicoanalítica, es pugui donar en la llibertat de dos subjectes que s'embarquen en una experiència radical en la que els fins d'emancipació del subjecte prevalguin pel damunt de qualsevol altra consideració.

Per aquestes raons, aquesta Jornada ens concerneix d'una manera especialment pertinent a cadascú de nosaltres com a analistes, però també a les nostres associacions i més enllà encara, a les instàncies polítiques i a tots els ciutadans.

Per tot això, volem que ens prepari, també, per a aquest debat que ja està en curs, i que serveixi, així mateix, per a iniciar una activitat que ens porti a debatre'l amb altres grups d'analistes, amb altres discursos, amb les instàncies de l'estat i amb la ciutadania en general.

Programa

Dissabte 28 de novembre

- 09:00 > RECEPCIÓ
- 09:30 > OBERTURA. Núria Rivera, Presidenta del Fòrum Psicoanalític Barcelona (EPFCL-FPB)
- 10:00 > 1ª TAULA. Psicoanàlisi i psicoteràpia: semblances i diferències.
- Una controvèrsia que no cesa. Manuel Baldiz
  - Psicoteràpia o psicoanàlisi (una qüestió de posició y deseo). Rosa Masip
  - Übertragung de Janus. Joan Salinas
- MODERA: Francisco García
- 11:30 > DESCANS
- 12:00 > 2ª TAULA. Qüestions sobre la direcció de la cura en la psicoanàlisi i la psicoteràpia.
- Bulímia bajo transferencia. Daniela Aparicio
  - Psicoanàlisi i psicoteràpia en el tractament amb adolescents. Mª Dolores Camós
  - Psicoanàlisi o psicoteràpies: reacció terapèutica negativa. Manel Rebollo
- MODERA: Mª Inés Rosales
- 14:00 > DINAR
- 16:00 > 3ª TAULA. La psicoteràpia psicoanalítica en les institucions de salut mental: passat, present i futur
- Què de la psicoanàlisi des d'una institució pública de Salut Mental? Xavier Campamà
  - El psicoanàlisi y la necesidad de lo terapéutico. Clotilde Pascual
- MODERA: Mª Josep Cortiella
- 17:30 > 4ª TAULA. La psicoteràpia psicoanalítica i la regulació de les psicoteràpies: experiències europees i l'experiència catalana.
- A propósito de una experiencia europea, el modelo ICLeS. Ana Martínez
  - La psicoteràpia psicoanalítica a Catalunya. Marc legal i perspectives de desenvolupament. Josep Moya
- MODERA: Mª Dolores Tobar

Diumenge 28 de novembre

- 10:00 > 5ª TAULA. La psicoanàlisi i la psicoteràpia psicoanalítica vista per psicoanalistes de diferents associacions psicoanalítiques.
- Enric Berenguer, Psicoanalista. Membre del Consell de l'Escola Lacaniana de Psicoanàlisi.
  - Rithée Cevasco, Psicoanalista, AME de la EPFCL-FPB, Investigadora del CNRS-Paris-Francia.
  - Graciela Davidovich, Psicoanalista Presidenta de GRADIVA. Associació d'Estudis Psicoanalítics. Membre de la FEAP
  - Isabel Laudo, Psicoanalista de la IPA, Coordinadora de la Unitat de Psicoteràpies de la Fundació Sant Pere Claver.
- MODERA: Carmen Lafuente
- 12:00 > DESCANS
- 12:30 > DEBAT COL·LECTIU
- 13:30 > CLOENDA. José Monseny. Director de l'Associació Catalana per a la Clínica i l'Ensenyament de la Psicoanàlisi (ACCEP)